

UUSI POLE JOHDATTAÄ OMAKUSTANNE- MAAILMAN VÄRIEN AIKAKAUTEEN

KEVÄÄN KIINNOSTAVIMPIA UUTUUKSIA PIENLEHTIRINTAMALLA OLI POLE-LEHDEN NELJÄS NUMERO. KYSEESSÄ ON PERÄTI 130-SIVUINEN, POKKARIKOKOINEN VÄRIALBUMI, JOKA ESITTELEE ALUN KOLMATTAKYMMENETTÄ SUOMALAISTA SARJAKUVANTEKIJÄÄ.

© Tommi Musturi

VILLE HÄNNINEN

Pole-albumin kasannut Marko Kalliokoski kertoo, että ajatus kokonaan värillisestä omakustanteesta on pitkäaikaisten haaveiden täytymys. Suomalaisesta sarjakuvastahan on aina puuttunut värit lähes kokonaan. "Piirtäjien kesken on monesti haikaillu tilaisuutta käyttää värejä. Kun mahdollisuutta ei muuten tuntunut ilmaantuvan, päätin järjestää sen itse. Aluksi suunnitelin Polea kokonaan väritylostetuksi, sitten halvalla paperille rotaaliopainetuksi ja lopulta panostin kertakaikkiseen laatuun."

"Kustansin Polen yhdessä avopuolisoni Marikan kanssa. Yhdessä säästimme palkoista, työharjoittelutuloista ja opintotuesta suurimman osa painokuluihin. Apurahojakin yritimme hakea vaikkamistä, mutta se ei tuottanut tulosta. Lähes kaikilla tuntui olevan asenteita omakustantamista vastaan", Kalliokoski ihmettelee, mutta on kaikesta huolimatta tyytyväinen lopputulokseen.

"Vaikeahan tällaisesta värien määrästä olisi olla pitämättä. Etenkin kun vertailukohtia ei omakustannepuolelta juuri löydy. Olisi kyllä ollut mukava nähdä enemmän maalattuja sarjakuvia ilman mustavalkomaailmasta mukana kulkeutuneita paksuja, mustia ääri-voja."

Suomalainen sarjakuvakenttä on viime vuosina ryhmittynyt mielenkiintoisella tavalla koulujen ympärille. Lahden Muotoiluinstituutissa on opiskellut (tai opiskelee paraikaa) melkoinen määrä nuorista sarjakuvakavyyvistä Jussi Karjalaisesta Petteri

Tikkaseen tai vaikkapa Ville Pynnöseen ja Kati Rapiaan. Toinen paikka, jossa sikiää uutta piensarjakuvaa, on Lybeckerin käsija taideoollisuusoppilaitos Raahessa. Lybeckerissä on graafisen suunnittelun osasto, jossa peräti kymmenen uuden Polen taiteilijaa (mm. Marko ja Jarno Latva-Nikkola, Tommi Musturi ja Mikko Väyrynen) on saanut oppia.

"Polen (ja Glömpin) sarjakuvapiirtäjistä osa ajautui Lybeckerille yksinkertaisesti graafista suunnittelua opiskelemaan. Kun tarpeeksi paljon samanhenkisiä ihmisiä oli samassa paikassa, alkoi väistämättä syntyä omia lehtiä."

"Kaikki alkoi Buli-lehdestä joka perustettiin Tommi Musturin, Marko Latva-Nikkolan ja minun toimesta vuonna 1996. Lehti sisältää kuvituksia ja sarjakuvia pääosin Polen ja Glömpin tekijöiltä. Lehteä ei juuri ole levitetty Lyben ulkopuolelle, vaikka siitä ilmestyi juuri 46. numero! Bulaista kasvoi Tommi Musturin toimesta Glömp vuonna 1997, Kemin sarjakuvapäiville. Glömpin rinnalle perustettiin sitten samana vuonna Helsingin festareille Pole."

Mikä sitten yhdistää lybeckeriläisten sarjakuvia, niiden tyyliä tai tarinoita?

"Monilla kertonta pohjautuu vahvasti graafiseen piirrosjälkeen. Varsinkin mustavalkojutuissa mustat pinnat ovat isoja ja ääri-voivat paksuja. Kuvien tekemiseen uhrautaan todella paljon aikaa. Tarinoissa ei juuri ilmene

omaelämäkerrallisuutta ainakaan siinä muodossa kuin se sarjakuvien yhteydessä yleensä ymmärretään. Sarjakuvien aihepiiri on monesti hyvin fantasiapainotteinen. Ellei liikuta puhtaasti mickkojen

tai satuolentojen maailmoissa, on tarinat ainakin etäännytetty arkisesta todellisuudesta unimaaisuuden tai runollisuuden keinoin."

Uudessa Polessa pistääkin silmään fantasiasta ja kansallisromantiikasta ammentavien tarinoiden suuri määrä. Nämä aiheet ovat tahtoneet jäädä hieman varjoon viime aikoina.

"Mistään teemanumerosta ei silti ole kyse. Nyt keskityimme lähinnä ihmettelemään, mitä kaikkea väreillä saa aikaan. Mutta eiköhän Pole ole jo seuraavalla kerralla valmis jonkinmoiseen teemoittumiseen. Ei ole mikään salaisuus että pidän eniten juuri fantasiajutuista, joten se olisi luonnollinen ja innostava kehitysuunta."

Vaikka hyviä ja nykyisin myös laadukkaalle paperille painettuja omakustanteita julkaistaan yhä useammin, näkee Kalliokoski tämän hetken piensarjakuvissa monia ongelmia.

"Suomalainen sarjakuva pyörii liian samankaltaisissa asetelmissä. Liian monet kertovat arkisista sattumuksista mitään sanomattoman omaelämäkerrallisuuden avulla. Juttujen lyhyyskin häiritsee. Tarinat eivät ehdi päästä vauhtiin ennen loppumistaan. Niiden maailmoja ei ehditä kuvailla tarpeeksi."

"Ainakin minä haluan sarjakuvilta muunkinlaisia elämyksiä outoja maailmoja ja mielikuvituksellisia olentoja. Olisi kiinnostavaa nähdä albumi, jossa eri piirtäjät kertovat samaan maailmaan sijoitettuja tarinoita. Esimerkkinä toimivasta fiktiivisestä maailmasta on Petri Hiltusen Jaonia. Sinne sijoitettava albumia tahtoisin todella olla mukana tekemässä."

**Pole / Marko Kalliokoski,
Husuahontie 12 as 3,
43100 SAARIJÄRVI.
tukka@geepap.com**

VÄRIPLÄJÄYS PIENLEHTIMAAILMASTA

Marko Kalliokosken neljäs Pole on ennen näkemätön teko. Kokonaan värillinen, 130-sivuinen pokkarikokoinen omakustanne ja vielä hyvälle paperille – huh!

Pole on koonnut kaapunsa suojiin peräti 21 tekijää. Mukana on sekä vasta kuoriutuneita tekijöitä että vanhoja sarjakuvabroilereita kuten Jenni Rope, Maria Björklund ja Latva-Nikkolat. Kuten odottaa saattaa, Polessa on esillä lähes koko sarjakuvan tyylikirjo realistisesta anarkistiseen ja puhtaascen fantasiaan. Tarinat eivät ole kovin pitkiä ja moni tekijä jäi tällä kertaa valitettavasti pelkäksi hyvänpäiväntutuksi. Ainakin pari tarinaa tai yksi pitkä per tekijä, olisi tutustuttanut lukijan tekijän maailmaan perusteellisemmin. Mutta hyvä sekin, että mahdollisimman moni pääsi värejä kokeilemaan ja plussaa ehdottomasti se, että joka tekijästä on esittely.

Kokoelman väripaletti on kaunis. Jokainen tekijä näyttää löytäneen oman ideansa värien käytössä ja ulkoasu on muutenkin moitteeton. Esimerkiksi

© Petteri Tikkanen ja Mikko Torvinen

Tommi Musturin, Mikko Torvisen ja Juha Siirilän jälki lähentelee täydellistä. Vain muutamien tekijöiden kynäkäyttö jäykistelee.

Tarinoista taas nousee esiin muutama omalaatuinen oivallus. Jyrki Heikkisen rujo ja kurvikas rakkaustarina "Jos minä olisin kala" vetoaa omaperäisellä huumorillaan ja etenee jouhevasti assosiaatioiden kautta surkukupaisaan loppuunsa. Jarno Latva-Nikkolan maailma on tässäkin kokoelmassa turvallisen vinksahtanut ja kyyninen. Kokoelman aloittava Terhi Ekehom taas liikkuu unenkaltaisessa ja

-värissä maailmassa kertoen oudon tarinan äitiydestä. Henna Raitalan äitiysi sitä vastoin nojaa arkeen ja vaikka muistutaakin muiden naistekijöiden tuotoksia, siitä on löytävinään jotain tuoretta.

Kaikkiaan Suomen ensimmäinen pelkästään värillistä sarjakuvaa sisältävä omakustannejulkaisu on nuorekas ja näyttävä. Toki jotkut sarjat olisivat näyttäneet päässeet paremmin oikeuksiinsa vaikka A4-koossa – kaikkea ei sentään voi saada? ■

Mervi Heikkilä